

گزارش‌های کوتاه علمی

اولین گزارش از سفیدک پودری چای ترش ناشی از *Leveillula taurica* در ایران. محمدرضا میرزائی، مهرداد عباسی و آریتا نخعی. مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی خراسان جنوبی، بیرجند؛ موسسه تحقیقات گیاه پزشکی کشور، تهران؛ و مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی خراسان جنوبی، بیرجند

چای ترش (*Hibiscus sabdariffa*) گیاهی است یکساله و متعلق به خانواده پنیرکیان که در قاره آسیا، استرالیا و آفریقای مرکزی کاشت می‌شود و مصارف صنعتی و دارویی دارد. در پاییز سال ۱۳۸۶ علایم بیماری سفیدک پودری روی برگهای حداقل ۳۰٪ گیاهان چای ترش بذری در منطقه بیرجند استان خراسان جنوبی مشاهده شد. علایم بیماری به صورت لکه های سفید رنگ گوشه دار حاوی میسیلیومهای سطحی قارچ در سطوح بالائی و پائینی برگهای آلوده (گاهی همراه با ریزش برگها) مشاهده شد. بر روی برگهای تازه آلوده شده، لکه های سفیدرنگ ظاهری پراکنده داشتند. میسیلیومها در نمونه های بررسی شده ظاهر شده از روزنه‌ها، داخلی و کنیدی یوفورها اغلب منشعب بودند. کنیدیوم ها به صورت منفرد تشکیل شده، دارای دو شکلی مشخص، شفاف و تک سلولی بودند. کنیدیوم های اولیه سرنیزه ای با انتهای نوک تیز بوده و ابعاد آنها $60 \times 18/8$ میکرومتر ($62/5-55$ × $22/5-17/5$ میکرومتر) اندازه گیری شد. کنیدیوم‌های ثانویه استوانه‌ای شکل بوده و ابعاد آنها $59/25 \times 18/3$ میکرومتر ($20-67/5 \times 17/5-50$ میکرومتر) اندازه گیری شد. با توجه به خصوصیات ذکر شده، عامل سفیدک پودری چای ترش در نمونه های بررسی شده قارچ (*Leveillula taurica* (Lév.) Arnaud) جهت اثبات بیماری‌زائی، برگهای آلوده به قارچ موصوف بر روی قسمت پائینی برگهای تعدادی از گیاهان چای ترش با سن شش ماه در مزرعه فشار داده شدند. علایم بیماری پس از گذشت سه هفته بر روی تمام برگهای مذکور مشاهده شد در حالی که هیچگونه علایمی بر روی برگهای گیاهان شاهد مشاهده نشد. هر چند گونه *L. taurica* قبلا از پاکستان و تایلند روی چای ترش گزارش شده است (Amano, K. 1986. Host range and geographical distribution of the powdery mildew fungi

---

ایران است. این قارچ به عنوان عامل بیماری سفیدک پودری کنف (*Hibiscus cannabinus*) از مصر، ایتالیا و آمریکا گزارش شده است. نمونه بررسی شده فوق تحت شماره Iran 12821F در مجموعه قارچهای هرباریوم وزارت جهاد کشاورزی واقع در موسسه تحقیقات گیاه پزشکی کشور (تهران) نگهداری می‌شود.